

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola - 1. stupeň Tetčice, okres Brno - venkov

Palackého 52, 664 17 Tetčice

Identifikátor školy: 600 110 656

Zřizovatel: obec Tetčice, Palackého 177, 664 17 Tetčice

Školský úřad Brno - venkov, Rybkova 1, 611 64 Brno

Termín konání orientační inspekce: 31. říjen a 1. listopad 2000

Čj.	122-517/00 -11086
Signatura	ol3bu109

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Tetčice je neúplnou základní školou. Je zálohovou organizací Školského úřadu Brno - venkov. Školu navštěvují pouze žáci z obce Tetčice. Ve školním roce 2000/2001 je první stupeň zastoupen dvěma třídami, ve kterých jsou vyučováni žáci prvního až čtvrtého ročníku. V první třídě jsou spojeni k výuce žáci prvního a druhého ročníku, ve druhé třídě žáci třetího a čtvrtého ročníku. Toto rozdělení vychází z počtu přihlášených dětí do každého ročníku. Celkově je k povinné docházce zapsáno 30 žáků.

Součástí školy je školní družina.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk a matematika.

Plánování a příprava výuky

Časová dotace hodin sledovaných předmětů odpovídá schváleným učebním dokumentům. V rámci povinné výuky jazyků škola vyučuje anglický jazyk. Pro jednotlivé předměty vyučující zpracovávají časově tematické plány, které zajišťují kontinuitu výuky a návaznost učiva mezi ročníky. Členění učiva v tematických plánech vycházelo v některých předmětech z obsahu používaných učebnic namísto z osnov vzdělávacího programu. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla promyšlená. Stanovené výukové cíle vycházely z aktuálního složení tříd a podmínek, ve kterých byl vzdělávací proces realizován. O žácích se specifickými poruchami učení jsou pedagogové informováni. Diferenciace zadávaných úkolů vzhledem ke schopnostem jednotlivých žáků byla pozorována ojediněle.

Plánování a příprava výuky měla velmi dobrou úroveň.

Podmínky výuky

Ve škole vyučuje ředitelka školy a učitelka. Obě svým vzděláním splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené § 2 odst. (4) vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Jedna učitelka působí zároveň jako vychovatelka ve školní družině. Pro tuto práci nemá však dle podmínek výše uvedené vyhlášky pedagogickou ani odbornou způsobilost.

Prostorové podmínky školy jsou dobré. Na chodbě školy je umístěna šatna pro děti. Dvě prostorné učebny slouží pro výuku, další velká místnost je určena školní družině. V polední přestávce je využívána jako školní jídelna. Třídy školy jsou vybaveny novými lavicemi. Ve většině případů vyhovovaly antropometrickým požadavkům vzhledem k potřebám žáků. Vybavení učebními pomůckami je průměrné, většina z nich je zastaralých. Proto si učitelky vyrábí drobné názorné a didaktické pomůcky samy. Ve škole je k dispozici didaktická technika, magnetofon byl využit k procvičování učiva v hodinách výuky anglického jazyka. Škola je vkusně vyzdobena výtvarnými pracemi žáků, což působí příjemným, estetickým dojmem.

Počet vyučovacích hodin v jednom dnu byl v souladu s § 9 odst. (3) vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole v platném znění. Sled vyučovacích hodin odpovídal požadavkům psychohygieny. Dobré psychohygienické podmínky, které byly ve třídách díky menšímu počtu žáků se zhoršovaly v těch hodinách, kde učitelky nezařazovaly relaxační chvílky či málo reagovaly na únavu a pokles výkonnosti žáků. V průběhu přestávek byli žáci převážně ve třídách, neboť úzká chodba školy neposkytuje dostatek příležitostí pro odpočinek. Nevhodné z hlediska potřeby relaxace o přestávkách je zařazení oběda všech dětí o přestávce po čtvrté vyučovací hodině. Pitný režim je ve škole zajištěn, děti si navíc nosí ještě pití z domova.

Hodnocené podmínky výuky mají celkově průměrnou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky

Výukové cíle sledovaných předmětů byly plněny v souladu s požadavky učebních osnov. Žákům bylo téma hodin známo. Náročná organizace výuky se spojenými ročníky byla většinou dobře zvládnuta a vyučovací čas vhodně využit. Žáci pracovali podle jasných pokynů, ochotně plnili zadané úkoly a akceptovali dohodnutá pravidla. Učitelky často zařazovaly procvičování učiva prostřednictvím samostatné práce nebo didaktických her, což posilovalo aktivitu žáků a napomáhalo k zapamatování si učiva. V hodinách kde se metody a formy práce často střídaly a žáci pracovali ve skupinkách, si osvojovali nejen potřebné znalosti a dovednosti, ale též návyky spolupráce a kooperace. Naopak v hodinách, které byly stereotypní a postrádaly vhodnou motivaci, byla efektivita výuky nižší. Méně bylo využito práce s chybou jako zpětné vazby vzhledem k správnému pochopení učiva. Málo byly zařazovány chvílky k relaxaci žáků a to především v nižších ročnících.

V *českém jazyce* převažovala klasická organizace výuky. V průběhu hodin byla patrná návaznost na probrané učivo, avšak důraz byl kladen více na pamětní zvládnutí učiva a jeho aplikaci než na hledání vzájemných vztahů a souvislostí. Při opakování a samostatné práci prokazovali žáci vcelku dobré znalosti, které dokázali při procvičování gramatických jevů většinou dobře aplikovat. I přes výše uvedené skutečnosti měli menší prostor pro rozvoj komunikativních dovedností a souvislého vyjadřování. Písemným projevům žáků byla věnována pozornost, žakovské sešity byly pravidelně opravovány a kontrolovány. Úroveň čtení byla dobrá. Úhlednost písma a úprava písemných prací měla velmi dobrou úroveň. Tempo výuky bylo v nižších ročnících pomalejší a někteří žáci si tak našli v hodině prostor pro uplatnění svých zájmů. Ve vyšších ročnících odpovídalo věku a možnostem žáků.

Ve sledovaných hodinách *matematiky* žáci často využívali pracovní sešity, pracovní listy i doplňkový materiál. Aktivně si osvojovali znalosti a dovednosti v oblasti matematických vztahů a správné aplikace početních úkonů. Vyučující se zejména ve vyšších ročnících snažila respektovat individuální tempo žáků zadáváním samostatných úloh. Žáci tak měli možnost úspěšného uplatnění. Ve většině hodin plynulé střídání činností pozitivně ovlivnilo využití vyučovacího času ve prospěch činností žáků. Učebnice a pracovní sešity byly účelně využívány.

Hodiny *anglického jazyka* byly vedeny převážně v češtině. Vyučující využívala magnetofon a vlastní pomůcky, neboť třída byla pro výuku jazyka méně podnětná. V hodinách se uplatnila nejen frontální, ale i skupinová činnost, jejíž obsah motivoval žáky k aktivní činnosti, nutil je k přemýšlení a aplikaci získaných poznatků. Učitelka prováděla ihned korekci chyb, dbala na správnou výslovnost žáků. Méně byla zařazovány písemné úkoly. Menší prostor měli žáci pro rozvoji mluvního projevu např. prostřednictvím dialogu. Učivo bylo interpretováno odborně správně.

Kvalita sledované výuky českého jazyka byla průměrná, v matematice a anglickém jazyce měla velmi dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení

Vhodně využití vstupní a průběžné motivace vytvářely učební situace, které žáky aktivizovaly k plánovaným činnostem, což jim umožňovalo častější uplatnění v průběhu hodiny. Při řešení úkolů poskytovaly učitelky žákům individuálně pomoc. V závěru hodiny většinou hodnotily splnění plánovaného cíle i celkovou práci žáků. Zejména v nižších ročnících bylo využíváno posilujícího motivačního působení. Průběžné hodnocení odpovědí žáků na otázky bylo časté a objektivní. Učitelky i při nižším počtu žáků ve třídě však nehodnotily zadanou samostatnou práci, žákům tak chyběla okamžitá zpětná vazba jejich úspěšnosti v plnění úkolů. Jen zřídka se objevila analýza chyb a práce s chybou jako metodou sebereflexe žáka. Jen ojediněle byli žáci vedeni k sebehodnocení vlastního výkonu i výkonu jiných žáků.

Ve sledovaných hodinách byla motivace a hodnocení žáků celkově na průměrné úrovni.

Interakce a komunikace

V průběhu inspekce byla ve škole pozorována vstřícná atmosféra. Žáci se chovali slušně a ukázněně, akceptovali dohodnutá pravidla chování. Při výuce ve skupinách byli vedeni ke kooperaci a vzájemně si pomáhali. Obě vyučující měly velmi pěkný vztah k dětem. Ve třídě měly dominantní postavení, v komunikaci převažoval verbální projev učitelek a žáci neměli dostatek prostoru k rozvoji komunikativních dovedností. Jen ojediněle měli možnost vyjádřit své názory a diskutovat o nich. Projevy nežádoucího chování žáků učitelky dobře zvládaly.

Úroveň interakce a komunikace byla průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Vzhledem k výše uvedeným zjištěním hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech celkově jako průměrnou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy nemá písemně zpracovanou dlouhodobou koncepci rozvoje školy. Dle jejího sdělení je prioritou školy nejen spokojenost dětí, ale i zaměření se na kvalitu výuky tak, aby žáci neměli v oblasti výchovně vzdělávací nedostatky při přechodu na ZŠ v Rosicích, kde pokračují v povinné školní docházce. Plánování netvoří ucelený systém. Zpracovaný roční plán školy určený pro školní rok 2000 - 2001 je pouze přehledem akcí školy, zcela postrádá úkoly z oblasti např. materiálně technické, výchovně vzdělávací, řídicí i kontrolní. Roční plán práce není již dále rozpracován do střednědobých ani krátkodobých plánů. Učitelka přispěla k tvorbě

plánu dodáním podkladů týkajících se plánovaných akcí školy. Roční plán byl projednán na pedagogické radě. Projednání dlouhodobé koncepce školy a ročního plánu práce na školní rok 2000/2001 s rodiči nebylo písemně doloženo.

Výuka je realizována podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Učební plány jsou plněny. Nabídka kroužků je nízká. Žáci mají možnost navštěvovat anglický a modelářský kroužek, ty však pořádá 1x týdně v prostorách školy Dům dětí a mládeže se sídlem v Ivančicích.

Plánování školy má průměrnou úroveň.

Organizování

V řízení školy převažuje operativní styl. Obě vyučující mají zpracováváni náplň práce a vymezeny úkoly. Ředitelka školy má navýšen úvazek nad povinný počet hodin přímé vyučovací činnosti. (Ten je Školským úřadem Brno - venkov určen odlišně od přílohy nařízení vlády č. 153 ze dne 28. 6. 1999, kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů.) Tím, že ředitelka školy vyučuje přesčasové hodiny, zbývá jí méně času nejen pro řídicí a kontrolní činnost, ale i pro realizaci zájmové činnosti dětí. Učitelka kromě svého úvazku v základní škole přibírá úvazek vychovatelky ve školní družině, čímž je značně vytížena.

Ve škole nezvoní na přestávky, vyučovací hodiny začínají a končí podle upozornění učitelky. V době inspekce docházelo k situacím, kdy nebyly v některých případech důsledně dodržovány délky vyučovacích hodin a přestávek, určené § 9 odst. (2) vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění. Nesouhlasily ani s bodem 4/ a 5/ vnitřního řádu školy. Vnitřní řád školy je zastaralý a nefunkční, některé z jeho pokynů a ustanovení jsou nereálná a neodpovídají současnému stavu. Práva žáků nejsou konkretizována. Chybí zařazení pokynu MŠMT ČR č.j. 16227/96-22 k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních.

Předložené „časové rozdělení vyučování“, obsažené ve vnitřním řádu školy, neodpovídalo skutečnosti. Z bodu 2/ vnitřního řádu školy vyplývá, že odpolední vyučování probíhá po polední přestávce určené na oběd. Délka polední přestávky však nekoresponduje s ustanovením § 9 odst. (2) výše citované vyhlášky o základní škole (uvedeno v protokolu o kontrole). Po čtvrté vyučovací hodině, v přestávce v délce 10 minut, jdou všichni žáci školy na oběd, takže výuka se posouvá až do doby, kdy se žáci naobědvají. Také organizace vyučování ve spojení se školní družinou není dobře zajištěna. Dle předloženého rozpisu začíná provoz školní družiny od 12.30 hod. Pro žáky, kteří končí výuku v 11.40 hod. není ustanoven žádný pedagogický dozor. V té době má příslušná vyučující ještě povinnou výuku a nemůže se tedy žákům ve školní družině věnovat. Vyučující nemá určenu ani přestávku na oběd, neboť ihned po skončení vyučování nastupuje do školní družiny.

Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která se schází pravidelně. Zabývá se hodnocením prospěchu a chování žáků, provozními záležitostmi i plánovanými akcemi školy. Pořizované zápisy mají průměrnou vypovídací hodnotu. Metodické sdružení není na škole založeno, vyučující se účastní metodických schůzek při ZŠ v Rosicích.

Informace jsou uvnitř školy předávány operativně, škola vymezuje dostatek prostoru pro informování rodičů v podobě nabídky „hovorových hodin“ i klasických třídních schůzek.

Povinnou dokumentaci vede škola v úplnosti a v souladu s § 38a) školského zákona. Administrativní nedostatky zjištěné ve vedení katalogových listů žáků byly odstraněny v průběhu inspekce. Ochrana osobních dat je zajištěna.

Výroční zpráva je zpracována přehledně a má průměrnou vypovídací hodnotu.

Celková organizace chodu školy má pouze vyhovující úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení je založeno na neformální komunikaci a spolupráci všech zaměstnankyň školy. Ředitelka školy nechává učitelce dostatek prostoru pro uplatnění tvořivosti a iniciativy. Stimulujícím prvkem pro vyučující je malý kolektiv, vstřícná atmosféra školy a možnost účasti na vzdělávacích akcích.

Rezervy jsou v oblasti metodického vedení. Metodická pomoc ze strany ředitelky školy směrem k učitelce nebyla dokladována.

Vedení a motivování má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky školy není plánována, vychází operativně z aktuálních potřeb a každodenního setkání ředitelky s pracovníky školy. Prováděna je kontrola vedení dokumentace a plnění pracovních povinností zaměstnanců. Sledování a kontrolu výchovně vzdělávací práce učitelky prostřednictvím hospitační činnosti ředitelka školy neprovádí. Nemá tak možnost zjištění nedostatků a jejich následné nápravy. Sebeevaluační ani srovnávací testy k prověřování úrovně znalostí žáků škola dosud nevyužívá, ředitelka školy se pouze ústně dotazuje na vzdělávací výsledky žáků, kteří přešli na ZŠ v Rosicích.

Kontrolní mechanismy mají pouze vyhovující úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno především na operativní činnosti ředitelky. Rezervy jsou v organizaci výuky ve spojitosti s provozem školní družiny, ve sledování a vyhodnocování kvality výchovně vzdělávacího procesu. Kvalita řízení má celkově průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogů
- výroční zpráva o činnosti školy
- zřizovací listina
- časové rozdělení vyučování
- učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola
- plán práce na školní rok 2000/20001
- tematické plány učitelek

- hospitační záznamy školních inspektorů
- žákovské knížky žáků
- diktátové sešity žáků
- přehled zvonění a přestávek
- tematické plány učitelů pro hospitované předměty

ZÁVĚR

- *Škola má pro výchovně vzdělávací práci dobré materiální podmínky. Personálně dobře zabezpečená výuka umožňuje její dobrou odbornou úroveň. Rezervy výchovně vzdělávacího procesu jsou v možnosti rozvoje komunikativních dovedností žáků a v oblasti hodnocení jejich samostatné práce v průběhu výuky. Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako průměrná.*
- *V řízení školy převažuje operativní styl, kladem je vstřícnost ředitelky k pracovníkům. Rezervy jsou v celkové koncepční práci a v oblasti kontrolní činnosti vzhledem k naplňování cílů realizovaného vzdělávacího programu. Problém organizace vyučování ve spojení se školní družinou by mohl být eliminován přijetím další pracovní síly. Řízení školy má průměrnou úroveň.*
- *Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čerpány efektivně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.*

Celkově je škola ve výše sledovaných oblastech hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Eva Šefránková

...E. Šefránková, v.r.....

V Brně dne 20. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:20. 11. 2000.....

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Hana Škodová

..H. Škodová, v.r.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	5. 12. 2000	122-543/2000
Zřizovatel	5. 12. 2000	122-544/2000
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
5. 12. 2000	-	připomínky nepodány